

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

De Officio Delegati. Titvlvs VI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

modi, ad ecclesias & monasteria, sive alia loca religiosa, vel alia ecclesiastica, eorumque prelatos, sive personas, ad quas antea eorum dispositio pertinebat, seu quibus immediate subesse noscuntur, libere revertantur: nisi eis quid canonicum obstitit, vel de ipsis aliter duxerimus disponendum.

DE AVCTORITATE ET VSV PALLII.
TITVLVS IV.
CAP. VNICVM.

Pallii traditio per obiectum criminis vel defectus retardari non debet, nisi obiectus premissis iuramento, de obiectis promptam fidem faciat. Et quid sit promptam fidem facere, declarat.

Ioannes XXII.

Malitiis hominum, quæ sæpe circa impediendam pallii dationem committuntur, volentes salubriter obviare, hac in perpetuum valitura constitutione sancimus, ut deinceps per obiectum cuiusvis criminis seu defectus traditio pallii, facienda iis, qui ad metropolitanarum ecclesiarum, seu aliarum regimen assumuntur, non impediatur in aliquo nec retardetur, nisi obiectus firmiter corporali præstito iuramento, se id malitiose non agere, sed obiecta vera esse se credere, ac de obiectis offerant facere promptam fidem: & nihilominus ad poenam talis, seu extraordinariam se obligent arbitrio præsentis. Promptam verò fidem intelligimus in hoc casu, si intra bimestris temporis spatium numerandam die collationis id antea probaverint legitime, quod opponunt. Quod si non fecerint (eorum obiectibus nequaquam obstantibus) ad ipsius traditionem, pallii procedatur. Per traditionem autem huiusmodi, sive accusationis, vel inquisitionis nullum volumus præiudicium generari.

DE OFFICIO CVSTODIS.
TITVLVS V.
CAP. VNICVM.

In religiosorum mendicantium conventibus plures campanas esse non possunt sine specialis Papæ licentia: plures autem campanulas in refectorio, capitulo & alibi licite possunt ipsi religiosi mendicantes habere. hoc dicit. Et est extravagan. notabilis: & quia pulsare campanas est custodis officium, ut patet eod. tit. c. i. in ant. idèd hie non abire collocata est.

Ioannes XXII.

Quia cunctos orthodoxæ fidei professores, & viros præsertim ecclesiasticos sic hortamur ad invicem, & quoad alios etiam, conversari, quod ex ipsorum gestis nullius offendatur iustitia, nec cuiquam scandali materia præparetur. Advertentes quod eo, quod nonnulli mendicantium ordinum professores in nonnullis suis conventibus plures campanas obtinent, & in posterum satagunt obtinere, cathedrales ac ecclesie alia sua queruntur propterea iustitia detrahi, & exinde civitatibus locorum interdum afferri divinis officis impedimentum: videturque inter ipsos litigiis & scandalis via aperiri. Nos præmissis obviare cupientes periculis, pacemque desiderantes inter ipsos (sine qua bene pacis auctor non colitur) observari: de fratrum nostrorum consilio hoc edito perpetuo ordinamus, quod religiosi dictorum ordinum mendicantium in nullo conventu suo, seu loco, plures campanas habeant, sine sedis Apostolicæ licentia speciali: sed una tantummodo pro loco quolibet sint contenti. Quod si forsan communitas seu universitas aliqua ecclesiasticæ vel mundanæ, seu eisdem religiosi pro illis, in aliquo ipsorum locorum campanam aliam habuerint, vel nunc habent, non illam, sed aliam solam co-

rum specialiter usibus deputatam pulsare videantur: diurnis & nocturnis, missis & aliis contactis. Ceterum religiosis eisdem permittimus, quod ubi habentur plures campanas sine lite & contradictione qualiter ad mundaxar proprios haberint, & tunc habent, illa eorum deinceps libere uti possint. Aliis quibuscumque per eos habitis intra trium mensium spatium de suis locis campanilibus deponendis, & nullatenus iterum reponendis. Verum campanulas, quæ in refectoriis, capitulis, & aliis forsan officinis religiosis consueverunt haberi, sub ista nostra ordinatione, nolimus comprehendere. Nulli ergo, &c. Datum Avinionis, Pontificatus nostri Anno 8.

DE OFFICIO DELEGATI.
TITVLVS VI.
CAP. VNICVM.

Littera Apostolica impetrata ad gratias seu ad literas dispensationis seu dispensationis dum erant integra, non oblatam dispensatione facta de ipsi in duas seu plures civitates seu dioceses, quæ facta propter divini cultus augmentum, & populi incrementum etiam executores seu iudices servandum, habeant sub eisdem litterarum forma illius vigorem in sic discussi, quem habebant in illis, integra remanebant. a

Ioannes XXII. Episcopus servus servorum Dei, & perpetuus eius memoriam.

Sedes Apostolica in suis actibus veritatem prosequens, lucem amans, libenter evitat novitate antiquitatis involucrem: Illamque sibi legem in sua ordinationibus reservare cautelam intendit, ut ad illam proveniant commoda, quod aliis non innumera incrementum. Sanè pridem ad divini cultus augmentum, & ad salutem populi, quem in nonnullis civitatibus & diocesis sic multiplicat altissimus, quod in eisdem diocesis singulorum vultus nequibat, ut deceret, utque pastor inspicere, aut alias partes boni pastori impeteret, libenter intendentes, in ipsi diocesis, quarum nomina in duas, & aliquas in plures diocesis deponendis, certas earum civitates ac ecclesias cathedralas, quarum singulis proprias diocesis iustitias assignari. Verum quantum partes ordinationem seu divisionem nostram habebant, & nobis, quam à prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus Apostolicis obtinuerunt litteras, & licentias ecclesiasticas in ipsis tunc integris dispensationibus, quarum nonnullæ restant adhuc executioni mandata. Nos amovere volentes cuiusvis conditionis litteras, qui circa executionem gratiarum seu beneficiorum, & concessarum possent forsan noverit, contententibus attentius quod per ordinationem seu divisionem nostram prædictam, jus ad rem expectantibus dicta beneficia ante competens ex ratione immutari non debent, quia adeo efficax in divisi diocesis innotet, sicut in ipsa quondam integris: auctoritate præsentium decretorum, quod omnes & singula gratie, super beneficiis ex parte ante divisionem huiusmodi in ipsi quondam integris diocesis à nobis vel prædictis prædecessoribus nostris personis quibuscumque concessæ, tam in ipsi non divisi, quam in aliis diocesis decisi ab ipsi eisdem divisi, quam in aliis diocesis suo ordine per executionem modo & forma possint suo ordine, ad debita mandatos, & alios, ad quos id pertinet, ad debita executionem adduci, quibus ante divisionem huiusmodi poterant, & debebant. Idem etiam declaramus, quod ad litteras Apostolicas iustitiam continentis, ut videtur, ad iudices dati per illas in causis quarumlibet personarum, quæ nunc de eisdem diocesis divisi executionem

a Hæc extravagan. habetur inter XX. Iuan. XXII. sub tit. concess. præb. cum gl. domini. Zanclini.

possint iuxta eorum tenorem perinde procedere, ac si dictae dioceses, de quibus mentio in eisdem literis habetur, in egra remanissent. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae declarationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum. Datum Avinion. 3. Cal. Novemb. Pontificatus nostri Anno 2.

DE OFFICIO IUDICIS ORDINARIJ

TITULVS VII

CAP. I.

Episcopus monasterium visitari non tenetur accipere monachos: alius monasterii pro tabellionibus: etiamsi hoc haberet consuetudo. Nec in actu visitationis debet esse situs, sed duo vel tres clerici cum notario, qui similibus sit clericus, secum assumat. h. d. Bonifacius VIII.

Debent superioribus suis reverentiam subditi: & dum salubriter ab eis pro culpis correctionem velut curantium medicamentum recipiunt, obedientiam exhibere tenentur. Rursum oportet praepositos cum charitate a corrigere: decet eos inferre humiliter, quod docent, & paterna subiectos dilectione fovere. Si debitor delicatus effugiit, si onerosus creditor minime reperitur. Sane audum venerabili fratre nostro A. Episcopo Dulmen, ad visitandum capitulum suae ecclesiae Dulmen, quae regularis ordinis sancti Benedicti fore noscitur, descendente prior & capitulum ipsius ecclesiae excipientes, quod de consuetudine erat ecclesiae supradictae, a tempore, cuius non erat memoria, inconcense servata, quod Episcopi Dulmen, qui fuerunt pro tempore per se solos obique aliis religiosis sibi adiunctis, vel clericis, vel laicis secularibus quibuscunque, assumptis sibi loco notarii monacho seu monachis capituli memorati, visitationem suam hactenus praefato capituli memorati supplicarunt eidem Episcopo ut omnes tam clericos, quam laicos, religiosos & seculares (antequam visitationem actualiter exerceret) a capitulo praepareret amoveri quibus amotis parati erant ipsum admittere ad visitationem huiusmodi peragendam. Et quia dictus Episcopus eos super hoc non audivit, quamquam protestaretur se velle omnes clericos suos, & alios (praeter tres, vel quatuor, & notarium) removere: & sic suam visitationem incipere & complere, idem prior & capitulum ad sedem Apostolicam appellarunt. Proposito itaque huiusmodi negotio coram nobis, & auditis, & intellectis, quae partes dicere voluerunt nos considerantes, quod consuetudo praedicta contra communem utilitatem, facultatem probationum (quae non est angustanda) restringit, propter quod etiam, ut salva scilicet sit rerum probatio, quia publice interest, na veritas occultetur, cautum est iure, ut eorum magistratus testari, id est testificari voluntibus, scriptos, & alios testes, vel signatores praebere. Et statuit generale concilium, ut a iudicibus adhibeatur persona publica, vel duo viri idonei, qui acta conscribant. Quos quidem monachos ad praedicta, tum propter eorum professionem, quae illorum vocem facit fumentam, & ipsos arceat a iudiciis, & publicis sive civilibus actibus, nec patitur (prout constitutio novella declarat) nisi in inquisitionis hereticae pravitate causa, tabellionis (cujus vicem in hac parte duo viri per supradictum concilium obtinent) officium exercere: tum quia suspecti nec contra priorem, aut capitulum, quibus subfunt, quae corrigenda inveniantur, fideliter & recte conscriberent, constat non esse idoneos. Attendentes quo-

a. Vide Conc. Trid. sess. 13. de refo. c. 1.

que quod id episcopali non modicum detrahit dignitati, si ab Episcopo, qui dignitatem propriam suo ingenio augere debet, & comites honoris sui causa adhibiti abducantur, seque solum suspectis quandoque forsitan, quos visitat, committere compellatur: dictam consuetudinem, per quam praebiti prior & capitulum videntur nimium delicati, tanquam non rationabilem reprobamus. Sed ne sit Episcopus onerosus, decernimus, nostrorum praedecessorum vestigiis inhaerentes, ut cum ad visitationem de cetero faciendam in ecclesia memorata descenderit, in visitationis actu duas vel tres honestas personas clericali caractere insignitas, quarum una ad minus sit religiosa ordinis supradicti, & unum notarium clericum secum habeat, & non plures: Consuetudine aliqua obienta, & compositione qualibet inter partes ipsas super hoc in contrarium facta hactenus non obstant. Nulli ergo liceat hanc pag. nostrarum reprobationis, constitutionis, &c. Datum Anag. X. Calend. Augusti. Pontificatus nostri Anno 8.

CAP. II.

Beneficia plura incompatibilia obtinere sine dispensatione, debet illa praeter ultimum in manu ordinarii intra duos menses dimittere: alia poena incurrit his positae. Et debet ordinarius tales plura beneficia obtinente compellere ad ostendendam dispensationem: quod si non fecerit, ab ingressu ecclesiae suspenditur. vide cap. ordinarii. cod. ut. lib. 6. quod si delingeret notetur, hoc extravagans sub hoc tit. velle collocata dicitur.

Ioannes XXII.

Vt a quos virtutis amor a vitio ambitionis execrandae, & avaritiae cecitate non retrahit, saltem rigor coebeat disciplina: Statuimus, ut quicumque plures dignitates, vel personatus, aut parociales ecclesias, aut dignitatem, vel personatum cum alio beneficio curam animarum habente, simul sine dispensatione canonica detinens, illa omnia & singula (illo duntaxat excepto, quod ultimo receperit, quod possit, si tamen in eo ex collatione canonica jus sibi competat, retinere) intra duos menses a die notitiae huiusmodi nostrae constitutionis continuè numerandos efficaciter verbo & facto, absque fraude aliqua in manu ordinarii dimittere teneatur: per eum, vel per eos, ad quem, vel ad quos eorum dispositio spectabit, ea vice liberè disponenda. Quod si non fecerit, etiam illo sit ipso iure privatus, in quo jus competeat eidem: & inhabilis ad quacunque beneficia obtinenda penitus censetur. Qui vero deinceps receperit dignitatem, vel personatum, aut beneficium curam habens annexum, si prius simile beneficium obtinebat, primum, quo postquam secundi possessionem habuerit, vel per eum (omni dolo & fraude cessantibus) quo minus habeat, iterum, privatus noscitur ipso iure, absque morae dispendio in manu ordinarii omnino similiter dimittere teneatur, per eum vel eos, ad quem seu quos collatio seu ordinatio spectaverit, disponendum: quod nisi fecerit, ex tunc se ipso sit ipso iure privatus, & inhabilis ad sacros ordines, & ad quodcunque beneficium ecclesiasticum obtinendum. Ut autem praemissorum fructus facilius subsequatur, omnibus & singulis ordinariis in virtute sanctae obedientiae, & sub poena suspensionis ab ingressu ecclesiae, quam eos (si in exequendis subsequen- tibus negligentes fuerint) incurere volumus ipso facto, districte praecipimus & mandamus, ut sub certa & formidabili poena eorum arbitrio infligenda, subditis suis plures dignitates & personatus aut ecclesias, quibus cura imminet animarum, aut dignitatem vel personatum cum alio beneficio, cui cura similis sit annexa, obtinentibus, injungere debeant, quod dispensationes.

a. Vide Conc. Trid. sess. 13. de refo. cap. 2. & 4. & sess. 24. de refo. form. c. 17.

